
Spis treści

1	Wstęp	1
1.1	Zawartość rozdziałów	1
1.2	Projekt LoXiM	2
2	Strukturalne obiektowe bazy danych	7
2.1	Relacyjny model danych	7
2.1.1	Pojęcia pierwotne	7
2.1.2	Schemat tabel/relacji i schemat relacyjnej bazy danych	8
2.1.3	Egzemplarz relacji i egzemplarz relacyjnej bazy danych	8
2.2	Obiektowy model danych	9
2.2.1	Pojęcia pierwotne	9
2.2.2	Wartości	10
2.2.3	Typy danych	11
2.2.4	Hierarchia typów danych	12
2.2.5	Schemat struktury obiektowej bazy danych	13
2.2.6	Przykład schematu obiektowej bazy danych	14
2.2.7	Egzemplarz obiektowej bazy danych	14
2.2.8	Dziedziczenie struktury	17
2.2.9	Wartości domyślne	18
2.2.10	Brak konfliktów dziedziczenia wielokrotnego	19
2.2.11	Klasyfikacja wielokrotna i dynamiczna	20
2.3	Model zachowania	22
2.3.1	Sygnatury metod	22
2.3.2	Schemat zachowania	22
2.3.3	Egzemplarz schematu zachowania	23
2.3.4	Problem dyspozycji	24
2.4	Podsumowanie	25

3	Przegląd języków zapytań obiektowych baz danych	27
3.1	NaszQL	27
3.2	Ahoj przygodo!	29
3.3	Złączenie zależne	31
3.4	Agregacja bez GROUP BY	32
3.5	Wyrażenia ścieżkowe	33
3.6	Zmienne ścieżkowe	35
3.7	Dane półstrukturalne OEM	37
3.8	Lorel i UnQL	38
3.9	Dane XML	40
3.10	XML-QL	42
3.11	Transformacje XSLT	46
3.12	Podsumowanie	47
4	Obiektowo-relacyjne bazy danych	49
4.1	Zalety typów obiektowych	49
4.2	Elementy obiektowości w SQL:1999	50
4.3	Elementy obiektowości w Oracle	52
4.3.1	Kolekcje	52
4.3.2	Typy użytkownika	53
4.3.3	Konstruktor	54
4.3.4	Metody typu obiektowego	58
4.3.5	Typ referencyjny	61
4.3.6	Porównywanie wartości typów obiektowych	63
4.3.7	Perspektywy obiektowe	64
4.4	Rozszerzony przykład. Baza zamówień	66
5	Lorel - język półstrukturalnych zapytań	73
5.1	Model danych	73
5.2	Podstawowe założenie języka	74
5.3	Równość w pięciu smakach	76
5.4	Wspólne przedrostki ścieżek	79
5.5	Wyrażenia ścieżkowe	83
5.6	Przykład przykładów	85
5.7	Podsumowanie	86
6	Aparat wykonawczy języka Lorel	89
6.1	Przykładowe dane	89
6.2	Wykonywanie zapytań w LORE	90
6.3	Maszyna wirtualna aparatu wykonawczego LORE	91
6.3.1	<i>Scan</i>	92
6.3.2	<i>Join</i>	92
6.3.3	<i>Select</i>	93
6.3.4	<i>Aggr</i>	94
6.3.5	Plan wykonania zapytania	95

6.4	Indeksy	97
6.4.1	<i>Vindex</i>	97
6.4.2	<i>Lindex</i>	98
6.4.3	<i>Bindex</i>	98
6.4.4	<i>Pindex</i>	99
6.4.5	<i>Tindex</i>	99
6.4.6	Plan wykonania zapytania z użyciem indeksu	100
6.5	Zapytanie z wynikiem wielowymiarowym	101
6.5.1	Konstrukcja wyniku zapytania	102
6.5.2	Analiza możliwych planów wykonania	103
6.6	Podsumowanie	107
7	DataGuide	109
7.1	Pólschemat danych i jego zastosowania	109
7.2	Pólschemat w formie DataGuide	110
7.3	Algorytm konstrukcji silnego DataGuide	114
7.4	Przyrostowa pielęgnacja silnego DataGuide	117
7.5	Zastosowanie DataGuide w realizacji zapytań	121
7.6	Podsumowanie	122
8	Języki zapytań dla danych XML	123
8.1	Przykładowy dokument XML	124
8.2	Przegląd języków	124
8.2.1	Lorel	125
8.2.2	XML-QL	126
8.2.3	XML-GL	127
8.2.4	XSLT	128
8.2.5	XQL	131
8.3	XPath	133
8.3.1	Krok lokalizacyjny	133
8.3.2	Osie	134
8.3.3	Predykaty	134
8.3.4	Zapis skrócony	136
8.3.5	Przykłady	136
8.4	Podstawowe elementy XQuery	137
8.4.1	Wyrażenia ścieżkowe	138
8.4.2	Konstruktor elementu	138
8.5	FLWOR	139
8.6	Instrukcje warunkowe i kwantyfikatory	140
8.7	Funkcje i rekurencja	142
8.8	Kontrola poprawności typów	144
8.8.1	Dwa systemy typów	144
8.8.2	Schemat przykładowego dokumentu	144
8.8.3	Badanie typu	147
8.8.4	Typ argumentu funkcji	148

8.8.5	Instrukcja wyboru dla typu	149
8.8.6	Typy elementarne	151
8.9	Podsumowanie	152
8.10	Zadanie	152
9	Podejście stosowe do języków zapytań	155
9.1	Modele składu obiektów	156
9.1.1	Dane półstrukturalne (model M0)	156
9.1.2	Dane obiektowe, klasy (model M1)	157
9.1.3	Role dynamiczne(model M2)	159
9.1.4	Hermetyzacja (model M3)	160
9.2	Stos środowisk i wiązanie nazw	161
9.2.1	Stos środowisk	161
9.2.2	Wiązanie nazw	161
9.2.3	Funkcja <i>nested</i>	163
9.3	Język zapytań SBQL	166
9.3.1	Składnia zapytań	166
9.3.2	Stos wyników	167
9.3.3	Semantyka zapytań	168
9.3.4	Operatory algebraiczne	168
9.3.5	Operatory niealgebraiczne	169
9.3.6	Przykładowe zapytania w SBQL	172
10	Półmocna kontrola typów w językach zapytań	175
10.1	Mocna kontrola typów	175
10.2	Przyczynkowość istniejących systemów typów	176
10.3	Przykład niespójności w systemie typów ODMG	178
10.4	Kolekcje	179
10.5	Półmocna kontrola typów	181
10.6	Prosty czy wymyślny system typów?	181
10.7	Niezależność danych i schematy baz danych	182
10.8	Źródła zbędnej złożoności	184
10.9	Koncepcja systemu kontroli typów	185
10.10	Zewnętrzny system typów	187
10.10.1	Architektura trójwarstwowa	188
10.10.2	Deklaracja obiektu	190
10.10.3	Deklaracja podprogramu	191
10.10.4	Typy nazwane	191
10.10.5	Typy rozróżnione	193
10.10.6	Deklaracja klasy	193
10.10.7	Deklaracja interfejsu	196
10.10.8	Programista systemowy	198
10.10.9	Administrator	199
10.10.10	Programista administracyjny	201
10.10.11	Programista aplikacyjny	203

10.10.12	Przykładowa składnia zewnętrznego systemu typów	205
10.11	Schemat bazy danych i metabaza	206
10.11.1	Metabaza	207
10.11.2	Atrybuty wierzchołków metabazy	209
10.11.3	Korzenie, przynależność do klas i dziedziczenie	210
10.11.4	Metabaza jako słownik danych	211
10.11.5	Role dynamiczne	211
10.11.6	Hermetyzacja	211
10.11.7	Podprogramy i ich parametry referencyjne	212
10.11.8	Perspektywy	214
10.12	Sygnatury	215
10.12.1	Definicja sygnatur	215
10.12.2	Stacyczna funkcja <i>nested</i>	221
10.13	Tablice decyzyjne wyprowadzania typów	222
10.13.1	Operatory arytmetyczne i napisowe	223
10.13.2	Operatory porównania	225
10.13.3	Operatory logiczne	226
10.13.4	Generyczne operatory algebraiczne	227
10.13.5	Generyczne operatory niealgebraiczne	231
10.13.6	Operator punktu stałego	235
10.13.7	Podsumowanie	236
10.14	Aparat statycznej kontroli typów	236
10.14.1	Architektura aparatu kontroli typów	237
10.14.2	Procedura statycznej kontroli typów	239
10.14.3	Modyfikacja drzewa składni zapytania	244
10.14.4	Wznowienie procesu kontroli typów po błędzie	249
10.14.5	Sygnatury wariantowe i rozwidlenie procesu	252
10.14.6	Przykładowa statyczna kontrola typów	253
10.14.7	Przykład dla schematu danych z dziedziczeniem	258
11	Strumieniony aparat wykonawczy JLoXiM	261
11.1	Motywacja	261
11.2	Założenia	263
11.3	Strumień	263
11.3.1	Rekord kontrolny	264
11.3.2	<i>ResultSet*</i>	264
11.3.3	Dziedzina komunikacji	264
11.3.4	Relacja zgodności rekordów kontrolnych	265
11.3.5	Uporządkowanie strumienia	266
11.4	Komponenty	266
11.4.1	Store	267
11.4.2	Stamp	267
11.4.3	GetNested	268
11.4.4	RefMaterializer	268
11.4.5	Merge	269

XIV Spis treści

11.4.6	HighestDefined	270
11.4.7	Komponenty dla operatorów algebraicznych	270
11.4.8	BreakBag	270
11.4.9	MakeBag	271
11.4.10	Select	271
11.5	Konstrukcja sieci wykonawczej dla zapytania	271
11.5.1	Stacyczne wiązanie nazw i operatorów	272
11.5.2	Budowa planu sieci wykonawczej	273
11.6	Przykłady sieci	277
11.7	Optymalizacje sieci wykonawczej	279
11.8	Realizacja	279
11.8.1	Implementacja strumieni	280
11.8.2	Scalanie komponentów	280
11.8.3	Strumienie a pamięć współdzielona	280
11.8.4	Minimalizacja ilości danych odczytywanych ze składu	281
11.8.5	JLoXiM - platforma eksperymentalna	281
11.9	Podsumowanie	282
12	Uniwersalny model stanu obiektu	283
12.1	Relacyjna baza danych a obiekty C++	284
12.1.1	Niezgodność modelu danych	284
12.1.2	Niezgodność czasu wiązania	285
12.1.3	Niezgodność czasu życia obiektów	286
12.2	Uniwersalny model stanu	286
12.3	Model relacyjny	288
12.4	Model MO/ASO	290
12.5	Model danych XML	292
12.6	Model obiektowy języka C++	294
12.7	Model obiektowy języków Java, .NET oraz Python	295
12.8	Podsumowanie	297
13	Uniwersalny język zapytań	299
13.1	Operatory języka UQL	299
13.1.1	Zmiana nazwy	300
13.1.2	Spłaszczanie	300
13.1.3	Odwzorowanie	300
13.1.4	Ewaluacja	300
13.1.5	Pobieranie k -tego podobiektu	301
13.1.6	Filtrowanie	301
13.1.7	Zagnieżdżanie	301
13.1.8	Klonowanie	301
13.1.9	Produkt kartezjański	302
13.1.10	Grupowanie	302
13.1.11	Różnica	302

13.1.12	Transpozycja	303
13.1.13	Zwijanie	303
13.2	Przykłady odwzorowań zapytań	304
13.3	Dalsze prace	307
Literatura	.....	309
Indeks	.....	319